Ми тропи хевсурські й хевсурів минали
І майже пройшли сьогобічні хребти.
Узавтра здолаєм той бік перевалу,-
Це легко сказати, та важко пройти.

Десь би спинитись. Ми втомлені й хмурі.
Темніє. На стежці не видно й на п'ядь.
Ночівля — в Хахматах1, в Аладаурі.
Господаря нашого Кудіа звать.

Він просить гостей на покрівлю плескату.
Прослав бараницю. Горілки налив.
Про давнє гніздище героїв — Хахмати —
Повільну й поважну нам повість повів.

Прийшов один Хвтисо, і Хвтисо звавсь другий,
Ще Хвтисо і третій з цих дивних гостей.
Відходило сонце за гору до пругу,
Неначе тікаючи геть од людей.

Край неба зубчасті бескиди і скелі
Завихрились вгору й застигли умить.
Стрімчаста тропа, обійнявши оселю,
Шугнула до річки, де рінь гугонить.

Чоло, пошрамоване в битвах, підперши,
Розказує Кудіа про давнину
Фортеці Хахматської. Входить тепер же
Лише тишина в її древню стіну.

"Чи добре ведеться вам, люди з долини?
Як ваші отари? Та як череда?" —
Спитає він раптом, і поглядом скине,
І ближче на лаву до нас підсіда:

"Хотів би я стати шофером, та навіть
Не знаю, що треба робити і вчить.
Не хоче більш серце в незнайстві коржавіть.
Яка в нас наука? Рушниці й мечі".

Вже тіні останні проходять над гаєм,
Темніють і міняться барви землі,
І сонячний промінь один застрягає,
Мов зламаний кінчик стріли, на шпилі.

Ви зважте, чого оцей Кудіа хоче!
Хевсур, що зростав між гірських верховин,
Покинути рветься зелені узбоччя
І стати шофером вирішує він.

Машиною мчать по долинах... І долю
Свою зневажає людина узгір,
І прагне все дужче і тужить до болю
У мріях про міста завихрений вир.

Та глибше вдивитися в душу хевсура —
Правує душею владущий адат.
"Ти що про шофера балакаєш? — хмуро
Запитує Хвтисо: — Шофер — до Хахмат?"

"Шосе в Хевсуретію ввійде захряслу.
Повинно й хевсурам належать життя.
Ми наше багатство єдине — ми масло
В долини звезем по широких путях.

Збудуємо школу тут, бібліотеку,
Газету придбаємо. Нині не час
В руїнах сидіти! Адже ж недалеко
Воєнно-грузинська дорога від нас..."

Зловісно задумався третій із Хвтисо,
Свого хвилювання ніяк не схова,
І раптом встає він, метнувши, мов списа,
В нас погляд разючий і люті слова:

"Даремно розводите лжу осоружну!.."
І руку — до піхов з мечем бойовим,
Та Кудіа скочив, завзятий і мужній,
І Хвтисо спинились утрьох перед ним:

"Це ж гості! Неначе Важа, наші гості
Опишуть лад-побут хевсурських країв..."
Всі сіли поштиво і пили, і для тостів
Уже й не стачало заслужених слів.

Три втишені Хвтисо, кружляючи вина,
Здоровкали нас, і ми вкупі клялись
Незрушним союзом узгір і долини,
І пісню неструнко підносили ввись.

Село, мов послідом замащене, влипло
До скелі й повисло пташиним гніздом.
Майбутній шофер, щось буркочучи хрипло,
Сидів у руці із мечем і щитом.

З покрівлі не видно навколо й узбоччя.
Бескиддя зникають,— їх тьма поглина.
Ріка так напружено в скелях гуркоче,
Мов задуми Кудіа знає вона.

Лягти — і пірнути в сновиддя понурі.
Осад весь у тиші снотворній завмер.
Нам тихо повторював Аладаурі:
"А все-таки вийде із мене шофер!"

1932

1 Хахмати — селище в Хевсуретії (гірський район Грузії).

Перекладач: Микола Бажан